

Semenya v. Switzerland (no. 10934/21), 11.7.2023.

Povreda člana 14. u vezi sa članom 8.

Povreda člana 13. u vezi sa članom 14 uzetim zajedno sa članom 8. EK

Podnositeljica predstavke je Mokgadi Caster Semenya, južnoafrička državljanka rođena 1991. Živi u Pretoriji (Južna Afrika).

Slučaj se odnosi na sportistkinju međunarodnog nivoa, specijaliziranu za utrke na srednje staze, koja se žalila na određene propise Međunarodne atletske federacije (IAAF – sada se zove Svjetska atletika) koji su zahtijevali od nje da uzima hormonsku terapiju kako bi smanjila svoj prirodni nivo testosterona te mogla sudjelovati na međunarodnim takmičenjima u ženskoj kategoriji. Budući da je odbila koristiti terapiju više nije mogla sudjelovati na međunarodnim takmičenjima. Njene tužbe kojima je pred Sudom za sportsku arbitražu i Saveznim sudom pobijala predmetne propisi su odbijene.

Pozivajući se na član 14. (zabrana diskriminacije) zajedno s članom 8. (pravo na poštivanje privatni život) podnositeljica predstavke se žali da je bila podvrgnuta diskriminirajućem postupanju zbog stanja uzrokovanog razlikom u spolnom razvoju a koje je za posljedicu imalo prirodno viši nivo testosterona.

Pozivajući se na član 13. (pravo na djelotvoran pravni lijek) zajedno s čl. 3, 8. i 14. Konvencije, podnositeljica predstavke se žali na ograničene nadležnosti Saveznog suda u njenom slučaju.

Evropski sud je posebno utvrdio da podnositeljici predstavke nije pruženo dovoljno institucionalnih i procesnih garancija u Švicarskoj kako bi joj se omogućilo učinkovito ispitivanje pritužbi, naročito jer su se njene pritužbe odnosile na potkrijepljene i vjerodostojne tvrdnje o diskriminaciji koja je bila rezultat njenog povećanog nivoa testosterona uzrokovanog razlikama u spolnom razvoju. Imajući naročito u vidu visoke lične uloge za podnositeljicu predstavke a to je da sudjeluje na atletskim takmičenjima na međunarodnom nivou, a samim tim i da se bavi svojim zanimanjem Evropski sud je zaključio da je Švicarska prekoračila usko polje slobodne procjene koje joj je dodijeljeno u ovom predmetu, a koji se odnosio na diskriminaciju na osnovu spola i spolnih obilježja koja je zahtijevala “vrlo teški razlozi” za opravdanje. Visoki ulozi slučaja za podnositeljicu predstavke i usko polje slobodne procjene dopušteno tuženoj državi trebalo je dovesti do temeljitog institucionalnog i proceduralnog preispitivanja, ali podnositeljica predstavke nije mogla dobiti takvo preispitivanje. Sud je također utvrdio da se domaća pravna sredstva dostupna podnositeljici zahtjeva ne mogu smatrati djelotvornim u okolnostima ovog predmeta.

S.E. v. Serbia (no. 61365/16), 11.7.2023.

Povreda člana 2. Protokola br. 4

Podnositelj zahtjeva je S.E., sirijski državljanin rođen 1987. godine. Živio je u Beogradu od 2014. do 2022. godine, a status izbjeglice dobio je 2015. godine.

Slučaj se odnosi na žalbu podnosioca predstavke da nije mogao otputovati izvan Srbije mnogo godina jer mu je sirijski pasoš istekao, a srbijanske vlasti su njegov zahtjev za izdavanje putne isprave za izbjeglice odbile. Konkretno, postojala je pravna praznina s obzirom na to da

pojedini ministri unutrašnjih poslova nisu donijeli propise koji reguliraju sadržaj i dizajn putne isprave za izbjeglice od 2008. godine, iako su bili obavezni to učiniti prema Zakonu o azilu.

Podnositelj navodi povredu svojih prava iz člana 2. Protokola br. 4 (sloboda kretanja) Konvencije.

Evropski sud je zaključio da uplitanje u pravo podnositelja predstavke da napusti zemlju nije bilo "u skladu sa zakonom". Državne vlasti su svojim odbijanjem da podnositelju izdaju putnu ispravu za izbjeglice tokom sedam godina zbog nepostojanja odgovarajućih propisa za provedbu Zakona o azilu, ograničile njegovo pravo da slobodno napusti Srbiju do te mjere da mu je narušena njegova suština i oduzeta učinkovitost.

Anić protiv Hrvatske (no. 59732/18) 11.7.2023.

Podnositelju je povrijeđeno pravo na pošteno suđenje u kaznenom postupku jer nije bio pozvan na sjednicu žalbenog vijeća

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) je dana 20. lipnja 2023. donio, a dana 11. srpnja 2023. objavio presudu kojom je utvrdio povredu prava na pošteno suđenje u kaznenom postupku.

Podnositelj je osuđen u kaznenom postupku radi počinjenja kaznenog djela bludnih radnji. U žalbi protiv prvostupanjske presude zatražio je da on i njegov branitelj budu pozvani na sjednicu žalbenog vijeća. Unatoč tome, žalbena sjednica održana je bez njihove prisutnosti te je potvrđena osuđujuća presuda.

Europski sud je utvrdio povredu prava na pošteno suđenje zbog toga što domaći sud, iako je trebao, nije pozvao podnositelja i njegovog branitelja na žalbenu sjednicu. Pri utvrđenju povrede pozvao se na svoju ustaljenu praksu (Zahirović protiv Hrvatske i dr.) prema kojoj domaći sud ima dužnost osigurati nazočnost okrivljenika na žalbenoj sjednici vijeća ako je on to zatražio.¹

¹ Preuzeto sa [Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava - Nova presuda - Anić protiv Hrvatske \(gov.hr\)](https://www.gov.hr/vlada/zastupnici/zastupnik/ured-zastupnika-republike-hrvatske-pred-europskim-sudom-za-ljudska-prava-nova-presuda-anić-protiv-hrvatske)